

«QUESTIÓ DE TREBALL I VOLUNTAT...»

Pescadors i arrossaires, els darrers albuferencs

No poden viure ja només de la pesca. Han de cultivar l'arròs si no volen abandonar el llac. I, malgrat que els seus interessos no són ja els dels seus antecessors, exigeixen poder compaginar la salvació del llac amb l'activitat agrària.

Fúlvia Nicolàs

«**M**ire vosté, senyoreta —diu Filibert Mas amb un somriure franc—, jo no voldria més riquesa que que l'Albufera tornara a ser com era fa trenta anys, com la coneixia jo de xicotet...». Filibert, si hagués estat aleshores un home, hauria fet de pescador, com el seu pare i els seus avis. El seu record de l'Albufera que conegué en els anys de la postguerra —«açò era meravellós, no pot explicar-se»— està farcit de núvols d'estornells planant sobre la casa familiar, al port de Silla, d'excursions per la marjal amb berenar de gambetes fregides i ous d'ànec, de centenars d'anguiles omplint els poals dels pescadors.

És difícil de saber fins a quin punt Filibert, com qualsevol altre, ha pogut idealitzar la seua infantesa, perquè el paradís que creu recordar s'ha perdut definitivament. Avui viu de l'arròs que conrea, mentre somia amb la pesquera, i mata la malenconia amb una o dues incursions setmanals, perxa en mà, pels canals de l'Albufera, a la recerca d'unes llises per vendre a l'amo d'un bar o per sopar a casa. Diu que de la pesquera, avui, «ja no es pot viure, tal com estan les coses», i retalla acuradament tots els diaris i les revistes que troba que parlen sobre l'Albufera.

El col·lector, «que sembla que ja comença a construir-se, gràcies a Déu», i un bon dragat de les aigües, «per traure tota aquesta porqueria que s'acumula al fons del llac», són les seues solucions ideals a la degradació de l'estany, que ha defensat centenars de vegades en reunions, als ajuntaments i les comissions de tota mena. Desconfia irònicament de les intencions dels polítics, «que sempre han tingut açò abandonat de la mà de Déu», i mira amb divertida simpatia els ecòlegs professionals o aficionats que sovint van a parlar amb ell o a fer fotografies pels voltants, «que són

JORDI VICENT

Els interessos de pescadors i arrossers són ja els mateixos.

bons xicotets però, és clar, poca cosa poden ensenyar-nos als que hem viscut ací tota la vida...».

Lluís Felip, president del motor del port de Silla i propietari d'«unes quantes» fanecades d'arròs, abandonà fa més de quaranta anys la idea de ser pescador com el seu pare, «per un reuma que la humitat de l'Albufera m'agreujava», però comparteix amb Filibert Mas l'entusiasme a l'hora de recordar el passat de l'estany. «Si vosté haguera vist les excursions que fèiem els diumenges de matí, en barquet de vela, sobre unes aigües tan clares que, quan tenien set, bevíem directament del llac, i la glòria que era allò d'anar de cacera, tota la colla, i veure milers i milers d'ànecs, i ocells de tota mena, i saber que podies pescar anguiles, o fins i tot llobarros, i conèixer tants i tants animalets que corrien pertot arreu...».

No creu que les escopetes hagen acabat amb tots aquells ocells, ni que hagen deixat de venir per por als caçadors, «és clar que abans també hi havia molta menys gent amb escopeta, no com ara, que sembla que tot-

hom en tinga una o dues en casa», sinó que la contaminació els ha matat l'aliment. «I, és clar, si les aus no poden menjar ja no vénen, o es van morint...». «Mire, ara ja només queden les bèsties que ho aguanten tot, com alguns ànecs, o les llises, o les rates d'aigua... però les altres, si s'acaben les gambetes, i els samarucs, i els animals que menjaven, doncs s'acaben també, ¿què s'hi pot fer?». Ell assegura que no hi ha conflicte entre arrossers i pescadors, per causa de la

contaminació per pesticides, o pels aterraments: «¿I com podrien tenir-ne si ara la majoria dels pescadors són propietaris d'alguna fanecada d'arròs per guanyar-se la vida? Ací tots volem el mateix, que el govern ens ajude a mantenir els conreus a la nostra manera, i que l'Albufera se salve».

Filibert Mas, però, potser més experimentat en accions col·lectives, es plany de la manca de solidaritat entre els albuferencs. «Ara, cadascú tira pel dret i defensa tan sols els seus interessos. No hi ha la unió que hi havia abans, que quan un home deia una cosa i els altres estaven d'acord, allò era com si fóra escrit: es feia, i prou».

La declaració de Parc Natural, «o nacional, o el que siga», no la veuen molt clara. «Si ens prohibeixen tirar, els ànecs se'ns menjaran l'arròs sembrat; si no deixen pescar, o plantar...». Tanmateix, la possibilitat que el col·lector es faça realitat aviat i que el sòl pugui dragar-se, «com s'ha fet en alguns llacs», els fa mostrar-se optimistes. «Perquè, el que és salvar-se, clar que l'Albufera es pot salvar, és qüestió de treball i voluntat...».